

ISSN 2518-1467 (Online),
ISSN 1991-3494 (Print)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ

Х А Б А Р Ш Ы С Ы

ВЕСТНИК

НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

THE BULLETIN

THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

PUBLISHED SINCE 1944

1 (395)

JANUARY-FEBRUARY 2022

ALMATY, NAS RK

Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясы «ҚР ҰҒА Хабаршысы» ғылыми журналының Web of Science-тің жаңаланған нұсқасы Emerging Sources Citation Index-те индекстелуге қабылданғанын хабарлайды. Бұл индекстелу барысында Clarivate Analytics компаниясы журналды одан әрі the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index және the Arts & Humanities Citation Index-ке қабылдау мәселесін қарастыруда. Web of Science зерттеушілер, авторлар, баспашылар мен мекемелерге контент тереңдігі мен сапасын ұсынады. ҚР ҰҒА Хабаршысының Emerging Sources Citation Index-ке енуі біздің қоғамдастық үшін ең өзекті және беделді мультидисциплинарлы контентке адалдығымызды білдіреді.

НАН РК сообщает, что научный журнал «Вестник НАН РК» был принят для индексирования в Emerging Sources CitationIndex, обновленной версии Web of Science. Содержание в этом индексировании находится в стадии рассмотрения компанией Clarivate Analytics для дальнейшего принятия журнала в the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index и the Arts & Humanities Citation Index. Web of Science предлагает качество и глубину контента для исследователей, авторов, издателей и учреждений. Включение Вестника НАН РК в Emerging Sources Citation Index демонстрирует нашу приверженность к наиболее актуальному и влиятельному мультидисциплинарному контенту для нашего сообщества.

NAS RK is pleased to announce that Bulletin of NAS RK scientific journal has been accepted for indexing in the Emerging Sources Citation Index, a new edition of Web of Science. Content in this index is under consideration by Clarivate Analytics to be accepted in the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index, and the Arts & Humanities Citation Index. The quality and depth of content Web of Science offers to researchers, authors, publishers, and institutions sets it apart from other research databases. The inclusion of Bulletin of NAS RK in the Emerging Sources Citation Index demonstrates our dedication to providing the most relevant and influential multidiscipline content to our community.

Бас редактор:

ҚОЙГЕЛДИЕВ Мәмбет Құлжабайұлы (бас редактор), тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 3

Редакция алқасы:

ОМАРОВ Бауыржан Жұмаханұлы (бас редактордың орынбасары), филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан) Н = 4

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

САПАРБАЕВ Әбдіжапар Жұманұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Халықаралық инновациялық технологиялар академиясының президенті (Алматы, Қазақстан) Н = 4

ЙОВИЦА Радуга Патетре, Ph.D (археология), Нью-Йорк университетінің профессоры (Нью-Йорк, АҚШ) Н = 19

БАНАС Йозеф, әлеуметтану ғылымдарының докторы, Жешув технологиялық университетінің профессоры (Жешув, Польша) Н = 26

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, экономика ғылымдарының докторы, профессор, Украинаның еңбек сіңірген ғылым және техника қайраткері, «Киев-Могила академиясы» ұлттық университетінің кафедра меңгерушісі (Киев, Украина) Н = 2

МАКУЛОВА Айымжан Төлегенқызы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, Нархоз Университеті (Алматы, Қазақстан) Н = 3

ИСМАҒҰЛОВ Оразақ Исмағұлұлы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан) Н = 6

ӘБЖАНОВ Ханкелді Махмұтұлы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 4

БИЖАНОВ Ахан Хұсайынұлы, саясаттану ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА корреспондент-мүшесі, Философия, саясаттану және дінтану институтының директоры (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ТАЙМАҒАМБЕТОВ Жакен Қожахметұлы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 4

СҮЛЕЙМЕНОВ Майдан Күнтуарұлы, заң ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

САБИКЕНОВ Салахиден Нұрсарыұлы, заң ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 2

ҚОЖАМЖАРОВА Дариякул Пернешқызы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 2

БАЙТАНАЕВ Бауыржан Әбішұлы, тарих ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

БАЗАРБАЕВА Зейнеп Мүслімқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ШАУКЕНОВА Зарема Каукенқызы, әлеуметтану ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ЖОЛДАСБЕКОВА Баян Өмірбекқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі (Алматы, Қазақстан) Н = 2

НУРҚАТОВА Лязгат Төлегенқызы, әлеуметтану ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ӘБІЛҚАСЫМОВА Алма Есімбекқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Ресей білім академиясының академигі (Мәскеу қ.), Педагогикалық білім беруді дамыту орталығының директоры (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, педагогика кафедрасының меңгерушісі, К.Г. Разумовский атындағы Мәскеу мемлекеттік технологиялар және басқару университетінің Әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдар және технологиялар факультетінің деканы (Мәскеу, Ресей) Н = 34

ДЫБО Анна Владимировна, филология ғылымдарының докторы, РҒА корреспондент-мүшесі, РҒА Тіл білімі институтының Орал-алтай тілдері бөлімінің меңгерушісі (Мәскеу, Ресей) Н = 3

«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының Хабаршысы».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.). Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 12.02.2018 ж. берілген № 16895-Ж мерзімдік басылманың тіркеуіне қойылу туралы куәлік.

Тақырыптық бағыты: *әлеуметтік ғылымдар саласындағы зерттеулерге арналған.*

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 300 дана.

Редакцияның мекен-жайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., тел.: 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы, 2021

Типографияның мекен-жайы: «Аруна» ЖК, Алматы қ., Мұратбаев көш., 75.

Главный редактор:

КОЙГЕЛЬДИЕВ Мамбет Кулжабаевич (главный редактор), доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 3

Редакционная коллегия:

ОМАРОВ Бауыржан Жумаханулы (заместитель главного редактора), доктор филологических наук, профессор, академик НАН РК (Нур-Султан, Казахстан) Н = 4

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанович, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

САПАРБАЕВ Абдижапар Джуманович, доктор экономических наук, профессор, почетный член НАН РК, президент Международной академии инновационных технологий (Алматы, Казахстан) Н = 4

ЙОВИЦА Радуга Пэтрэ, доктор философии (Ph.D, археология), профессор Нью-Йоркского университета (Нью-Йорк, США) Н = 19

БАНАС Йозеф, доктор социологических наук, профессор Жешувского технологического университета (Жешув, Польша) Н = 26

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, доктор экономических наук, профессор, заслуженный деятель науки и техники Украины, заведующая кафедрой Национального университета «Киево-Могилянская академия» (Киев, Украина) Н = 2

МАКУЛОВА Айымжан Тулегеновна, доктор экономических наук, профессор, Университет Нархоз (Алматы, Казахстан) Н = 3

ИСМАГУЛОВ Оразак Исмагулович, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Нур-Султан, Казахстан) Н = 6

АБЖАНОВ Ханкелди Махматович, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 4

БИЖАНОВ Ахан Хусаинович, доктор политических наук, член-корреспондент НАН РК, директор Института философии, политологии и религии (Алматы, Казахстан) Н = 1

ТАЙМАГАМБЕТОВ Жакен Кожаметович, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 4

СУЛЕЙМЕНОВ Майдан Кунтуарович, доктор юридических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

САБИКЕНОВ Салахиден Нурсариевич, доктор юридических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 2

КОЖАМЖАРОВА Дариякуль Пернешевна, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 2

БАЙТАНАЕВ Бауржан Абишевич, доктор исторических наук, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

БАЗАРБАЕВА Зейнеп Муслимовна, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

ШАУКЕНОВА Зарема Каукеновна, доктор социологических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

ЖОЛДАСБЕКОВА Баян Омирбековна, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 2

НУРКАТОВА Лязгат Толегеновна, доктор социологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

АБЫЛКАСЫМОВА Алма Есимбековна, доктор педагогических наук, профессор, академик НАН РК, академик Российской академии образования (г. Москва), директор Центра развития педагогического образования (Алматы, Казахстан) Н = 1

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, доктор педагогических наук, профессор, заведующий кафедрой педагогики, декан факультета Социально-гуманитарных наук и технологий Московского государственного университета технологий и управления имени К.Г. Разумовского (Москва, Россия) Н = 34

ДЫБО Анна Владимировна, доктор филологических наук, член-корреспондент РАН, заведующий отделом урало-алтайских языков Института языкознания РАН (Москва, Россия) Н = 3

«Вестник Национальной академии наук Республики Казахстан».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Собственник: РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы). Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации Министерства информации и коммуникаций и Республики Казахстан № 16895-Ж, выданное 12.02.2018 г.

Тематическая направленность: *посвящен исследованиям в области социальных наук.*

Периодичность: 6 раз в год.

Тираж: 300 экземпляров.

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, тел. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Национальная академия наук Республики Казахстан, 2022

Адрес типографии: ИП «Аруна», г. Алматы, ул. Муратбаева, 75.

Editor in chief

KOIGELDIEV Mambet Kulzhabaevich (Editor-in-Chief), Doctor of History, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 3

Editorial board:

OMAROV Bauyrzhan Zhumakhanuly (Deputy Editor-in-Chief), Doctor of Philology, Professor, Academician of NAS RK (Nur-Sultan, Kazakhstan) H = 4

MATYZHANOV Kenzhekhan Slyamzhanovich, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SAPARBAYEV Abdizhappar Dzhumanovich, Doctor of Economics, Professor, Honorary Member of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology, (Almaty, Kazakhstan) H = 4

JOVICA Radu Petre, Ph.D, History, Archeology, Professor, New York University (New York, USA) H = 19

BANAS Joseph, Doctor of Social science, Professor, Rzeszow University of Technology (Rzeszow, Poland) H = 26

LUKYANENKO Irina, doctor of economics, professor, honored worker of Science and Technology of Ukraine, head of the department of the National University «Kyiv-Mohyla Academy» (Kiev, Ukraine) H = 2

MAKULOVA Aymzhan Tulegenovna, doctor of economics, professor, Narkhoz University (Almaty, Kazakhstan) H = 3

ISSMAGULOV Orazak Issmagulovich, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK (Nur-Sultan, Kazakhstan) H = 6

ABZHANOV Khankeldi Makhmutovich, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 4

BIZHANOV Akhan Khusainovich, Doctor of Political Sciences, Corresponding Member of NAS RK, Director of the Institute of Philosophy, Political Science and Religion (Almaty, Kazakhstan) H = 1

TAIMAGAMBETOV Zhaken Kozhakhmetovich, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK, (Almaty, Kazakhstan) H = 4

SULEYMENOV Maidan Kuntuarovich, Doctor of Law, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SABIKENOV Salakhiden Nursarievich, Doctor of Law, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 2

KOZHAMZHAROVA Dariyakul Perneshevna, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 2

BAITANAIEV Baurzhan Abishevich, Doctor of Historical Sciences, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

BAZARBAYEVA Zeinep Muslimovna, Doctor of Philology, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SHAUKENOVA Zarema, Doctor of Sociology, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

DZHOLDASBEKOVA Bayan Umirbekovna, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of NAS RK H = 2

NURKATOVA Lyazzat Tolegenovna, Doctor of Social Sciences, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan (Almaty, Kazakhstan) H = 1

ABYLKASYMOVA Alma Yessimbekovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of NAS RK, academician of the Russian Academy of Education (Moscow), Director of the Center for the Development of Pedagogical Education (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SHISHOV Sergey, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy, Dean of the Faculty of Social Sciences and Humanities and Technologies of the Razumovsky Moscow State University of Technologies and Management (Moscow, Russia) H = 34

DYBO Anna Vladimirovna, Doctor of Philology, Corresponding Member of the Russian Academy of Sciences, Head of the Department of Ural-Altai Languages of the Institute of Linguistics of the Russian Academy of Sciences (Moscow, Russia) H = 3

Bulletin of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Owner: RPA «National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan» (Almaty). The certificate of registration of a periodical printed publication in the Committee of information of the Ministry of Information and Communications of the Republic of Kazakhstan No. 16895-Ж, issued on 12.02.2018.

Thematic focus: *it is dedicated to research in the field of social sciences.*

Periodicity: 6 times a year.

Circulation: 300 copies.

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

UDC 378.14
IRSTI 14.35.07

S.N. Ryskaliyev^{1*}, A.B. Doshbekov¹, R.V. Kenzikeyev², T. Aliev³, A. Tuxanbayev⁴

¹Kazakh Academy of Sport and Tourism, Almaty, Kazakhstan;

²Kazakh national academy of choreography, Nur-Sultan, Kazakhstan;

³Astana International University AIU, Nur-Sultan, Kazakhstan;

⁴Kazakh-Russian intentional university, Aktobe, Kazakhstan.

E-mail: sayat813@mail.ru

SCIENTIFIC PEDAGOGICAL ISSUES OF PHYSICAL CULTURE TEACHERS PROFESSIONAL TRAINING

Abstract. In the process of pedagogical research «based on the analysis of available literary sources, archival materials, regulatory documents of the education system, it was found that the modernization of higher pedagogical education, including in the field of physical culture, determined the need to rethink the criteria for the quality of pedagogical activity.

At the present stage of development of physical education, the competence-based approach is becoming increasingly important, from a relatively local turning into a socially significant phenomenon. The implementation of new approaches implies an increase in the effectiveness of the training system in the field of physical culture on the basis of going beyond the framework of «knowledge», subject-oriented education towards the competence-based approach, which provides the student with maximum opportunities for self-realization.

Based on the theoretical analysis of literary sources, normative legal documentation of the education system, practical work experience using the method of identifying an essential component, factor analysis, descriptors of the formation of professional basic competencies of a physical education teacher, presented in the competence model, were determined general professional training of a teacher of physical culture.

The correctness of the working hypothesis of the research was confirmed. The proposed competence-based model of general professional training of a teacher of physical culture implemented in the process of studying and mastering the methodology of teaching sports games, which includes theoretical, practical lessons, methodological and practical lessons, independent work of students. The developed content of the educational process on the basis of the course «Sports games» is reflected in the published educational and methodological manual of the author «Sports games in the process of forming professional basic competencies of a teacher of physical culture» in the specialty - «Physical culture».

Key words: scientific, pedagogical, issues, physical, culture, teachers, professional, training.

С.Н. Рысқалиев^{1*}, А.Б. Дошыбеков¹, Р.В. Кензикеєв², Т.Х. Алиев³, А. Туксанбаєв⁴

¹Қазақ спорт және туризм академиясы, Алматы, Қазақстан;

²Қазақ ұлттық хореография академиясы, Нұр-Сұлтан, Қазақстан;

³Астана халықаралық университеті АІУ, Нұр-Сұлтан, Қазақстан;

⁴Қазақ-Ресей халықаралық университеті, Ақтөбе, Қазақстан.

E-mail: sayat813@mail.ru

ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ МҰҒАЛІМДЕРІН КӘСІБИ ДАЯРЛАУДЫҢ ҒЫЛЫМИ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Аннотация. Педагогикалық зерттеу барысында «Қолда бар әдеби дереккөздерді, мұрағат материалдарын, білім беру жүйесінің нормативтік-құқықтық құжаттарын талдау негізінде жоғары

педагогикалық білім беруді, оның ішінде дене шынықтыру саласын жаңғырту жаңаша ойлау қажеттілігін айқындағаны анықталды.

Дене тәрбиесі дамуының қазіргі кезеңінде құзіреттілікке негізделген көзқарас салыстырмалы түрде жергілікті түрде әлеуметтік маңызды құбылысқа айналуының маңыздылығы артып келеді. Жаңа тәсілдерді енгізу «білім» шеңберінен шығып, білім алушыға білім беруді қамтамасыз ететін құзыреттілік көзқарасқа қарай пәндік-бағдарлы білім беру негізінде дене шынықтыру саласындағы оқыту жүйесінің тиімділігін арттыруды болжайды. өзін-өзі жүзеге асырудың максималды мүмкіндіктері.

Құзіреттілікте ұсынылған әдеби дереккөздерге, білім беру жүйесінің нормативтік құқықтық құжаттамаларына, маңызды құрамдас бөлігін анықтау әдісін, факторлық талдауды, дене шынықтыру пәні мұғалімінің кәсіби базалық құзыреттерін қалыптастыру дескрипторларын қолдану арқылы практикалық жұмыс тәжірибесіне негізделген теориялық талдау. дене шынықтыру мұғалімінің жалпы кәсіби дайындығы анықталды.

Зерттеудің жұмыс гипотезасының дұрыстығы расталды. Дене шынықтыру пәні мұғалімінің жалпы кәсіби дайындығының ұсынылып отырған құзыреттілік моделі теориялық, практикалық сабақтарды, әдістемелік және практикалық сабақтарды, студенттердің өзіндік жұмыстарын қамтитын спорттық ойындарды оқыту әдістемесін оқу және меңгеру процесінде жүзеге асырылады. «Спорттық ойындар» курсы негізінде әзірленген оқу процесінің мазмұны автордың «Дене шынықтыру пәні мұғалімінің кәсіби базалық құзыреттіліктерін қалыптастыру үдерісіндегі спорттық ойындар» мамандығы бойынша жарияланған оқу-әдістемелік құралында көрсетілген. - «Дене шынықтыру».

Түйінді сөздер: ғылыми, педагогикалық, мәселелер, дене, мәдениет, мұғалімдер, кәсіптік, оқыту.

С.Н. Рысқалиев^{1*}, А.Б. Дошыбеков¹, Р.В. Кензиков², Т.Х. Алиев³, А. Туксанбаев⁴

¹Казахская академия спорта и туризма, Алматы, Казахстан;

²Казахская национальная академия хореографии, Нур-Султан; Казахстан;

³Международный университет Астана АІU, Нур-Султан; Казахстан;

⁴Казахско-Русский международный университет, Актобе, Казахстан.

НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ВОПРОСЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ УЧИТЕЛЕЙ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ

Аннотация. В процессе педагогического исследования на основе анализа имеющихся литературных источников, архивных материалов, нормативных документов системы образования установлено, что модернизация высшего педагогического образования, в том числе в области физической культуры, определила необходимость переосмысления критерии качества педагогической деятельности.

На современном этапе развития физического воспитания компетентностный подход приобретает все большее значение, из относительно локального превращаясь в социально значимое явление. Реализация новых подходов предполагает повышение эффективности системы обучения в области физической культуры на основе выхода за рамки «знаний», предметно-ориентированного обучения в сторону компетентностного подхода, который дает студенту максимум возможностей для самореализации.

На основе теоретического анализа литературных источников, нормативно-правовой документации системы образования, практического опыта работы с использованием методики выявления существенного компонента, факторного анализа дескрипторы формирования профессиональных базовых компетенций учителя физкультуры, представленные в компетенции модели, определены общепрофессиональная подготовка учителя физической культуры.

Подтверждена правильность рабочей гипотезы исследования. Предлагаемая компетентностная модель общепрофессиональной подготовки учителя физической культуры реализуется в процессе изучения и усвоения методики обучения спортивным играм, которая включает теоретические, практические занятия, методические и практические занятия, самостоятельную работу студентов. Разработанное содержание учебного процесса на основе курса «Спортивные игры» отражено в изданном учебно-методическом пособии автора «Спортивные игры в процессе формирования профессиональных базовых компетенций учителя физической культуры» по специальности «Физическая культура».

Ключевые слова: научный, педагогическая, проблема, физическая культура, учитель, профессиональная, подготовка.

Introduction. In modern society, in the education system, the problem of competitiveness, including teachers of physical culture, is gaining special relevance. The competitiveness of a teacher is determined by his professionalism, the success of a physical education teacher, a sports coach, a physical education specialist in various sports and physical education organizations also depends on the level of professionalism. "... A professional is a specialist who has mastered skills in professional activity, consciously changing and developing himself in the course of the influence of labor, making his own individual, creative contribution to the profession, finding his individual purpose, stimulating in society interest in the results of his professional activity and increasing the prestige of his profession in society ..." [1].

According to L.I. Lubysheva and V.A. Magin (2003), the modernization of professional physical education is due to the need to overcome the problematic situation in which contradictions between the quality of professional training of teachers and the requirements of social practice for the quality of development of the sphere of physical culture and sports are manifested [2].

The growing needs of society require a modern pedagogue, in particular a teacher of physical education, deep morality, a formed system of values and beliefs, civic position, interest in the development of the creative potential of their students, the ability to innovate, self-improvement, professional activity, etc. Therefore, one of the main tasks of higher education, along with the formation of a harmoniously developed personality, is the task of forming a professionally competent teacher [3].

Competencies are formed not only in the learning process, but in all types of activities. The means of forming competencies are professional training, socio-cultural activities, which make up the content of vocational education.

Thus, the main idea of organizing training aimed at the formation of competencies is to master various academic disciplines with the ability to practically implement cognitive and professional tasks [4].

Level up problem, the competence of the future teacher of physical culture, who is able to think freely and actively, to model the educational process, independently generate and implement new ideas and technologies of teaching and upbringing is relevant in modern socio-economic conditions. First, a competent teacher of physical culture has a positive impact on the formation of creative students in the process of teaching and educational work; secondly, he will be able to achieve the best results in his professional activity; thirdly, it contributes to the realization of their own professional capabilities [5].

In connection with the introduction of the competence-based approach in scientific and educational practice, the problem of creating a complete list of competencies for each level and profile of education, including the classification of competencies, is being actualized.

The question of the classification of competencies is rather complicated both in content and in terminological terms and is ambiguously solved in the scientific literature. Competencies are divided into general or universal (necessary for an educated person, regardless of the profile of training) and general professional (specialization in certain areas of activity) [6].

Materials and methods. In the context of improving the professional and pedagogical training of students of physical culture faculties, one of the foundations of the content is the planning of educational material, which contributes to the highest quality training of teachers in the field of physical culture.

Sports games are one of the main components of practical "and methodological training of students, which has a wide variety of motor actions.

In order to determine the main aspects and components of the professional training of physical education teachers, we analyzed plans and training programs, the content and methods of distribution of didactic material, the sequence of training, which determines the professional competence of future teachers [7].

In the variety of physical education tools used in. For the purpose of harmonious development of modern man, one of the leading places is occupied by games, especially sports games. They are among the most common and favorite types of exercise for people around the world.

To determine the effectiveness of the use of the competence model of general professional training of a physical education teacher, we conducted a survey of 1-4-year students of the Sport Academy in the specialty 050000 "Physical culture teacher". The processed results of the questionnaire are presented.

In our study, managerial competency was included in the questionnaires.

Procedure. Pedagogical research was carried out on the basis of the sport Academy in Almaty city. The experts were SA teachers, 1-4-year students, physical culture teachers of the secondary school at the place of teaching practice.

As an experimental group, we considered group 1A in the amount of 36 people. The control group consisted of students of group 1B in the amount of 36 people.

The experimental group was engaged during 2020-2021. on the basis of the competence-based “model of general professional training of a physical education teacher (Krivsun, 2009), and the comparison group studied according to the previously used program.

A survey was conducted on the research problem.

Discussion. Based on the analysis of literature, scientific and methodological documentation, archival materials, from our own pedagogical experience, we formulated characteristics of the professional and pedagogical activity of a physical education teacher, which were expertly assessed by physical education teachers of basic schools of passing pedagogical practice, teachers Faculty of Physical Education. The obtained statistical data set on the significance of the characteristics of professional activity was analyzed using the method of identifying an essential component of the statistical data set. As a result, some characteristics were recognized as less significant in the professional activity of a physical education teacher and were not considered further [8].

Several characteristics of professional activity were correlated with descriptors and distributed according to the professional basic competencies of a physical education teacher based on the requirements for training in teacher, regulatory and legal documentation, in the direction of “Physical culture”.

The distribution of descriptors according to professional basic competencies in the process of developing a competence-based model of general professional training of a physical education teacher was carried out using factor analysis [9].

Factor analysis is a mathematical method that allows you to identify hidden features, as well as their connections based on the analysis of matrices of statistical relationships (correlations, “distances”) between the measured features. The main task of factor analysis is to reduce the set of test measurements to a small number of basic (professional competencies) with the determination of the measure of determination of primary variables (pedagogical characteristics - descriptors) by the basic ones. Factor analysis is used either as a data reduction method, or as a classification method (in the ongoing dissertation research it is used as a classification method). The columns of the factorial weights matrix contain the correlation coefficients between the factor and the characteristic. This information allows you to find the signs that are most closely related to this factor, i.e. between themselves [10].

The specificity of professional physical culture education lies in the most important component of the content of professional training of physical culture teachers - motor activity. The learning process goes through and through the variety of physical exercises. At the same time, the most important element of the professional training of a teacher of physical culture is the formation of professional competencies necessary for. successful professional and pedagogical development [11].

In the process of professional training of teachers of physical culture, professional competencies are formed, which subsequently largely determine the role and place of a teacher in the field of physical culture.

Determination of the degree of mastery of a complex of professional basic competencies, carried out by us on the basis of a ten-point scale, assessment, is more variable in comparison with the standard five-point scale, since the use of a ten-point scale allows us to obtain scientific data with a higher degree of reliability indicators of the studied process of formation of professional, basic competencies of a teacher of physical culture [12].

We have noted the need for a descriptor description of each highlighted professional basic competence, so. how the learning outcomes can be presented in the form of descriptors - descriptions of what the student should know, be able and what to own upon completion of the study program.

In addition to the highlighted descriptors of professional basic competencies of a physical education teacher, we have developed criteria for assessing the quality of the formation of descriptors. Each criterion is assessed by performing competence-oriented tasks in the process of studying the course “Sports games”.

Organizational and managerial competence

1. The student is able to manage the individual pedagogical work of the students.
  - Applies methods of individual work.
  - Selects the gradation of individual work.
  - Has a selection of personality-oriented tasks.
  - Owns typical mistakes in individual work.
  - Carries out the solution of psychological problems in individual work.
2. The student is able to manage the collective pedagogical work of the students.

- Knows how to make significant comments in a timely manner.
  - Ensures the activity of all students.
  - Supervises the actions of all those involved.
  - Forms the actions of each student individually in the process of group work.
  - Supports a working environment in the team.
3. The student has mastered the methods of forming self-and mutual control among the students.
- Possesses knowledge of typical mistakes in the process of teaching the technique of the game.
  - Possesses knowledge of typical mistakes in the process of teaching game tactics.
  - Follows the terminology of defining precise and concise definitions of the characteristic mistakes of students.
- Predetermines the occurrence of errors in the technique of performing exercises.
  - Selects trainees to help each other.
4. The student is able to carry out a personality-oriented orientation of classes.
- Owns the selection of classes in accordance with the requests of the students.
  - Has a training methodology in accordance with the anatomical and physiological characteristics of the trainees.
- Selects the methods of training in accordance with the level of preparedness of the trainees.
  - Determines the methods of training in accordance with the age characteristics of the trainees.
  - Selects classes in accordance with the gender characteristics of the trainees.
5. The student possesses the methods and technologies of extracurricular sports activities.
- Identifies the most popular types of sports activities among the practitioners.
  - Owns the rules for conducting sections, circles.
  - Conducts extracurricular sports activities.
  - Complies with. rules for: extracurricular activities in the school day:
  - Possesses the technique; preservation of the contingent of those involved; involved in out-of-class work [13].
6. The student possesses the methods and technologies of carrying out extra-curricular sports-oriented work.
- Knows the rules for traveling to various sporting events outside the educational institution;
  - Controls the discipline of the participants during the events.
  - Ensures the activity of all students.
  - Owns the rule of “press selection”, ranking the importance of the competition.
  - Complies with the rules of the strategy for conducting various sports events:
7. The student possesses the technology of organizing independent work of those involved in homework.
- Owns the methods of selection of independent work of those who are engaged.
  - Completes exercises for self-control of those involved.
  - Selects exercises for mutual control of those involved
  - Has knowledge of homework exercises.
  - Possesses scientific and thematic material for independent work.

The criterion support of the educational process consists in the need to ensure the solution of goals based on the determination of the characteristics of the evaluation of the phenomenon under study. In the dissertation research, descriptors of professional basic competencies of a physical education teacher and criteria for assessing the quality of the formation of descriptors act as characteristics of assessment of professional basic competencies [14].

In the “pedagogical conditions of the educational process, content provision is a systemic complex aimed at the formation of professional basic competencies of a teacher of physical culture, including regulatory documentation of the education system (professional requirements for a teacher), work programs, a competence model of general professional training of a teacher of physical culture, practical recommendations.

Procedural support of the system of pedagogical conditions consists in changes in the regulatory framework in a particular educational institution, reflected in the decision of the academic council of the faculty, university [15].

The methodological and technological support of the educational process consists in the availability of a base corresponding to the set goals, which * includes pedagogical personnel, educational and methodological materials, special equipment and inventory.

The system of pedagogical conditions for ensuring the educational process is based on didactic principles, which consist of awareness, visibility, activity, accessibility, quality and efficiency of the information received.

Conscious assimilation of the received information and methodological support consists in the fact that each participant in educational activity must clearly understand what information, at what time, and for what purpose he needs it. The condition for the conscious use of the information received is the ability to use it to correct the intended solution to a professional problem in an operational mode of a rapidly changing reality. The teacher achieves this during the formation of the student's ability to analyze their activities in the learning process and make changes in their actions. It is recommended that students solve professional problems of varying degrees of complexity when conducting practical classes in a group, knowing well the physical, technical and tactical capabilities of their classmates. The material under study must be assimilated firmly. This is achieved by multiple variable, repetition of the assigned tasks with different tasks (varying the load, methods, training techniques, the number of people involved, the level of technical, tactical training, etc.) [16].

The clarity of the provision of information allows students to quickly and more accurately get an idea of the learning processes used in the professional! activities, the ability to quickly navigate in them and receive the necessary information for the operational construction of pedagogical situations. A prerequisite at the initial stage of teaching any kind of sports game (handball, basketball, volleyball, football) is to familiarize students with the existing systems used in conducting classes, competitions, and competitions. The demonstration must be accompanied by verbal information that concretizes the visual effects, which will increase the effectiveness of the emergence of logical, visual and kinesthetic images of the processes under study [17].

The condition for encouraging students to active professional activity is the need to involve the student in independent activity in obtaining and analyzing information. In this, tasks of various pedagogical orientation play an important role, requiring independent ^ work. These solutions to tasks through all the developing activity lead to creative thoughts when modeling various pedagogical situations, which must be encouraged in every possible way.

The condition of accessibility and efficiency in the formation of tasks for each student consists in the content of education, means, forms and methods of its transformation into elements of pedagogical experience and should be adequate to the characteristics of professional experience, the level of physical development and motor readiness in a specific type of sports game, focus of professional interests. In the process of forming a competent teacher of physical culture, it is necessary for the student to know the educational capabilities of those involved in mastering the taught discipline, to timely determine the indicators of physical development, physical fitness and cognitive qualities, deviations from the established patterns characteristic of a certain gender of children and adolescents. Considering the identified features, the student can differentiate the educational process.

Conclusion. Improvement of the formation, professional basic competencies of a teacher of physical culture can be optimized on the basis of the training course "sports games". The training course "Sports games" is a part of the federal component, which forms practical and methodological knowledge, skills and abilities for their application in the field of professional activities of a physical education teacher. A feature of this discipline is the study and development of the methodology of teaching sports games, which includes lectures, methodological-practical and practical classes, independent work of students.

The developed content of the educational process on the basis of the course "sports games" is reflected in the published educational-methodical manual of the author "Sports games in the process of formation of professional basic competencies of a teacher of physical culture."

The structural units of the formation of professional basic competencies are the author's descriptors, which form the basis of professional competence.

The pedagogical conditions for the implementation of the competence-based model of general professional training of a teacher of physical culture in the process of research are target, criterial, substantive, procedural and methodological and technological support.

It is recommended to the teaching staff of secondary specialized and higher educational institutions for practical use in order to improve "the training of physical education teachers. On the basis of a competence-based approach:

To use the competence-based model of general professional training of a physical culture teacher in the process of improving the educational-methodological complexes of the discipline "Sports Games".

Introduce methodological and practical lessons into the educational process in order to form professional basic competencies of a teacher of physical culture. When conducting methodological and practical classes, it is recommended that a subject is recommended that ensures the formation of professional basic competencies of a teacher of physical culture.

The use of a competence-based model of general professional training of a physical education teacher in the process of forming professional basic competencies should be ensured with the observance of pedagogical conditions, consisting in the target, criterial, substantive, procedural and methodological and technological support of the educational process.

In the educational process, descriptors should be used as structural units for assessing the level of proficiency in professional basic competencies of a physical education teacher.

Conduct an annual survey of students using descriptors of professional basic competencies and indicators for evaluating descriptors proposed. In the process of passing the course “Sports Games” to correct the educational process in the framework of the formation of professional basic competencies of a physical teacher culture.

Information about the author:

Ryskaliyev Sayat Nurbolatovich – Kazakh Academy of Sport and Tourism, 85 Abay ave., 050022, the Republic of Kazakhstan, Almaty, sayat813@mail.ru, +77013795577;

Doshybekov Aidyn – Kazakh Academy of Sport and Tourism, 85 Abay ave., 050022, the Republic of Kazakhstan, Almaty, doshybekov@mail.ru;

Kenzikeyev Ruslan Vladimirovich – Ph.D, Kazakh national academy of choreography rusyak@mail.ru + 7701 293 67 16;

Aliev Talgatbek – Candidate of pedagogical science PhD, Astana International University AIU + 77479414109;

Tuxanbayev Assan – Candidate of pedagogical science PhD, Kazakh-Russian intentional university, Aktobe, Aiteke-bi st 52, +7 7715929932, dann54@mail.ru.

REFERENCES

[1] Avvo B.V. Methodology of a competence-based approach in higher education [Electronic document] / Letters to emissia.offline. Electronic scientific and pedagogical journal. 2005. Access mode: <http://www.emissia.org/offline/2005/978.htm> Retrieved 02.14.2011.

[2] Andreev A.L. Competence paradigm in education: experience of philosophical and methodological analysis // Pedagogy. 2005 No. 4. - p. 19-27.

[3] Andrienko A.C. Development of foreign language professional communicative competence of students of a technical university (based on credit-modular teaching technology): author. dis. ... Cand. ped. Sciences: 13.00.08 / A.C. Andrienko; SFedU. - Rostov-on-Don, 2007.-- 26 p.

[4] Balsevich V.K. The main provisions of the intensive innovative transformation ^ of the national system of physical culture and sports education ‘of children, adolescents, youth of Russia [Text] // Theory and practice of physical culture, 2002. №3. p. 2-4.

[5] Bermus A.G. Methodology of modernization of education: the experience of comprehension. [Electronic document] / Intelros Magazine Club, “Credo New”, no. 2008./Access mode: http://www.intelros.ru/readroom/credo_new Retrieved: 02/14/2011.

[6] Boyer R.V. Co-organization of competence requirements * of various educational programs in the formation of the curriculum [Text] / Continuing professional education: problems, innovations, educational technologies: collection of scientific papers. - Saratov: IC “Science” - 2007. - S. 36-44.

[7] Veit M.A., Oganyants B.K. Continuing education and improving the pedagogical processes of the school. - Lipetsk. 1990.

[8] Verbitsky A.A. Features of education reform in Russia and foreign countries [Text] // Abstracts. int. conf. Comparison of higher education systems and comparative pedagogy. - M. - 1994, p. 8-11.

[9] Vilensky M.Ya. Professional and creative development of the personality of a specialist in physical culture and sports in the learning process / M.Ya. Vilensky, S.N. Begidova 1. - Irkutsk. - 2004.–213p.

[10] Vilensky M.Ya. Approximate pragma of the discipline “Physical culture” // Official edition. Ministry of Education * RF. - M.; - 2000. - P.6-7.

[11] Vilensky M.Ya., Masalova O.Yu. Axiological characteristics of personality-oriented educational process in physical culture [Text] / M.Ya. Vilensky, O.Yu. Masalova // Materials of the International Scientific and Practical Conference “Innovative transformations in the field of physical culture, sports and tourism”. Rostov-on-Don - Novomikhailovsky settlement. - 2010.-- P. 57

[12] Vilenskij M.Ja. Kompetentnostnyj podhod v strukture dejatel’nosti prepodavatelja fizicheskogo vospitaniya vuza. [A competence approach to the structure of physical culture teacher’s activity at a

higher education institution]. Trudy MNMK «Organizacija i metodika ucebnoogo processa fizkul'turno-ozdorovitel'noj raboty. [Materials of the 10th Inter-University Scientific /Methodical Conference «Organization and methods of teaching process in athletic/recreational work»]. Moscow: Publishing House Moscow University, 2008. P. 46–48.

[13] Kaznacheev S.V. Fizicheskaja kul'tura. [Physical culture]. Novosibirsk: SAPA, 2008. 147 p. (In Russian) 4. Puzynin V.A. Teoreticheskie i metodologicheskie osnovy zdorov'ja. [Theoretical and methodological basics of health]. Novosibirsk: SAPA. 2000. P. 10–19.

[14] Strahova I.B. Teorija zdorov'ja i bolezni. Formirovanie sobstvennoj ozdorovitel'noj programmy. [Theory of health and disease. Development of an individual recreational program]. Novosibirsk: SAPA, 2001. 36 p.

[15] Brehman I.I. Valeologija – nauka o zdorov'e. [Valeology is a science of health]. Moscow: Publishing House Physical culture and sports, 1992. 182 p.

[16] Gammage P. Children and schooling: issues in childhood socialisation. London. 1997. P. 187-188.

[17] Kohler Jürgen. Europäischer Qualifikationenrahmen (European Qualifications Framework).

CONTENTS

ECONOMICS

S.U. Abdibekov, G.G. Shinet, A.A. Kuralbayev ANALYSIS OF DEVELOPMENT AND SUPPORT OF ALTERNATIVES OF THE PERSONAL HUSBANDRIES ABROAD.....	6
G.R. Baytayeva, Zh.B. Kenzhin, M.B. Sultanova, G.M. Kappassova, A. Azimkhan SOME PROBLEMS OF STATE AND LOCAL GOVERNMENT IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	15
S.Kh. Beisembekova, M.R. Sikhimbayev, D.R. Sikhimbayeva PUBLIC ADMINISTRATION PRIORITIES OF SUBSOIL USE IN KAZAKHSTAN.....	21
A.T. Bekturova, L.M. Sembieva, A.M. Petrov THE PRACTICE OF APPLYING INTERNATIONAL STANDARDS OF AUDITING AND FINANCIAL REPORTING IN THE BANKING SECTOR IN KAZAKHSTAN.....	27
D. Jamshidi, R. Doszhan, A. Sabidullina NEW ISLAMIC FINTECH TRENDS: MALAYSIA AND CENTRAL ASIA.....	37
K.B. Kashkimbayeva, E. Orazbek IMPROVEMENT OF TAXATION OF INDIRECT TAXES IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	44
N.N. Nurmukhametov, A.A. Apysheva, A.B. Temirova DIGITAL TECHNOLOGIES IN ECONOMICS AND MANAGEMENT AS A STRATEGIC VECTOR OF KAZAKHSTAN'S DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF THE EAEU DIGITAL AGENDA.....	51
K.G. Sadvakassova, A.M. Nurgazina, A.Z. Nurmagambetova, G.E. Kassenova ANALYSIS OF FINANCIAL PERFORMANCE AND SUSTAINABILITY IN KAZAKHSTANI AVIATION INDUSTRY IN PANDEMIC.....	61
G.S. Mukina, S.Ch. Primbetova, D.Z. Aiguzhinova, S.K. Zhetpysbayev, N.K. Mashrapov PROBLEMS OF INFLUENCE OF SMALL BUSINESS DEVELOPMENT AND SIMPLIFIED TAXATION SYSTEM ON THE SOCIO-ECONOMIC POTENTIAL OF THE STATE.....	69
B.M. Tassybay, S.K. Tazhikenova, G.B. Alina, A.K. Zhussupova, Ewa Katarzyna Czech ANALYSIS OF STRATEGIC PROBLEMS IN PPP IN 2016-2021 IN KAZAKHSTAN.....	75
V. Shebanin, O. Dovgal, N. Potryvaieva, U. Andrusiv THE INFLUENCE OF ECONOMIC GROWTH ON THE DEVELOPMENT OF "ISLAND COUNTRIES".....	83
B. Shukurova, M. Kaiyrgaliyeva, Ch. Buharbaev, G. Aktailakova, G. Kerimbek WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF COST MANAGEMENT AT THE ENTERPRISE.....	90
PEDAGOGY	
R.T. Abdraimov, B.S. Ualikhanov, T.A. Turmambekov ORGANIZATION OF PROFESSIONALLY DIRECTED LABORATORY WORK IN THE SECTION "ELECTRODYNAMICS" IN THE SCHOOL PHYSICS COURSE.....	98
F.B. Babakhanov, Peter Ziak, Sh.S. Sultanbekov, A.E. Abuov, A.S. Jumabayeva QUALITY MANAGEMENT OF EDUCATION BASED ON INFORMATION TECHNOLOGY.....	106

M. Baimurat, R.Zh. Mukanova, O.S. Achkinadze, M.K. Yerkiybayeva, T.A. Aubakirov TEACHING STUDENTS OF PEDAGOGICAL UNIVERSITIES METHODS OF TEACHING CHEMISTRY AT SCHOOL.....	112
O. Vasiuk, S. Vyhovska, E. Gulac, M. Malys, V. Shust YOUNG STUDENTS' PATRIOTISM FORMATION: ORGANIZATIONAL LEGAL AND SOCIO-PEDAGOGICAL ASPECTS.....	118
O.S. Zhubay, T.B. Ramazanov, A.B. Shormakova PRINCIPLES OF TEACHING THE GRAMMATICAL CONCEPT OF «VOICE» IN THE COGNITIVE ASPECT.....	125
A.E. Ismagulova, G.M. Rakisheva, A.K. Kalymova, R.L. Kalimzhanova SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL BASES OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS IN THE CONDITIONS OF MODERN EDUCATION.....	134
A.K. Kypshakbayeva, A.H. Davletova, B. Kashkhyrbay, B.K. Saktaganov, Y.T. Yergeshov IMPLEMENTATION OF AN INTEGRATED MODEL OF TEACHING COMPUTER SCIENCE AND ENGLISH IN MODERN CONDITIONS.....	140
G.S. Makharova, S.A. Nurzhanova, A.T. Akzholova LINGUODIDACTIC POTENTIAL OF USING AUTHENTIC MATERIALS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING.....	147
S.N. Ryskaliyev, A.B. Doshybekov, R.V. Kenzikeyev, T. Aliev, A. Tuxanbayev SCIENTIFIC PEDAGOGICAL ISSUES OF PHYSICAL CULTURE TEACHERS PROFESSIONAL TRAINING.....	154
A.Sapargaliyeva, D.YE. Muratbekova PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE FORMATION OF SPEECH ACTIVITY IN CHILDREN OF YOUNG SCHOOL AGE.....	162
G. Seidalieva, L. Koishygulova, M. Sirotova., A. Beisekul, E. Cynthia FORMATION OF COMMUNICATIVE COMPETENCE AND COGNITIVE INTEREST BASED ON MODERN TECHNOLOGIES.....	168
N.B. Seisekeyeva, J. Birova, Zh.N. Bissenbayeva, L.Sh. Aripbayeva, Sh. Tukhmarova NEW TRENDS OF COMMUNICATIVE COMPETENCE FORMATION IN FOREIGN LANGUAGE.....	173
G. Smagulova, B.U. Otegen TEACHING KAZAKH LITERATURE BASED ON VALUES IN SECONDARY SCHOOLS.....	179
O.V. Fomichova, V.D. Shynkaruk, T.O. Olefirenko, S.V. Kurbatov, Iev.V. Shulga STUDENT-TEACHER RELATIONSHIP AS A FACTOR AFFECTING BULLYING-VICTIMIZATION DEGREE AT SCHOOLS.....	187

PHILOLOGY

A. Amanbaeva, A. Fazylzhanova TERMS OF KAZAKH ETIQUETTE: THE FORMALITY OF TRADITIONAL PHRASES IN KAZAKH ETIQUETTE (BASED ON THE POETICS OF ZHYRAU).....	193
B.I. Nurdauletova RUSSIANISMS IN THE LANGUAGE OF KASHAGAN ZHYRAU KURZHIMANULY.....	200

A. Seidikenova, A. Bakitov, A. Abirova STRATEGIES FOR TRANSLATING OFFICIAL DOCUMENTS AND LEGAL TEXTS AND PROBLEMS THAT EMERGE IN THE PROCESS.....	209
--	-----

LAW

A. Akmamyk, D.N. Aitzhanova, M.S. Aidashev, A.T. Akhmadieva, G.K. Kenzhetaeva MARKET MECHANISMS FOR ENSURING FREE COMPETITION.....	216
--	-----

A.Yu. Nesterov PROCEDURAL FEATURES OF THE APPOINTMENT AND RELEASE FROM CRIMINAL PUNISHMENT OF MINORS: THE CRIMINAL PROCEDURAL ASPECT.....	221
--	-----

S.R. Semenov, N.S. Semenov DEVELOPMENT OF INFORMATION RELATIONS BASED ON ECONOMIC INTEGRATION IN THE EAEU.....	228
---	-----

HISTORY

B. Gainullinova ETHNO-DEMOGRAPHIC DEVELOPMENT OF CENTRAL KAZAKHSTAN IN 1926-1939.....	235
---	-----

M.K. Zhumangaliyev ON THE QUESTION OF THE ETYMOLOGY OF THE NAMES OF KIPCHAKS.....	245
---	-----

POLITICAL SCIENCE

B. Satershinov, A. Abdiramanova RELIGION IN KAZAKHSTAN: CONTINUITY IN THE POLITICS OF COLONIALISM AND SOVIETIZATION.....	252
---	-----

B. Seyidov, R. Mirzezade ACCESS STRATEGY OF AZERBAIJAN TOWARDS NEW CONTINENTS.....	261
--	-----

МАЗМҰНЫ

ЭКОНОМИКА

С.У. Абдибеков, Г.Ғ. Шінет, А.А. Құралбаев ШЕТЕЛДЕ ЖЕКЕ ҚОСАЛҚЫ ШАРУАШЫЛЫҚТЫҢ БАЛАМАЛАРЫ ДАМУЫТУ МЕН ҚОЛДАУДЫ САРАЛАУ.....	6
Г.Р. Байтаева, Ж.Б. Кенжин, М.Б. Султанова, Г.М. Каппасова, А. Азимхан МЕМЛЕКЕТТІК ЖӘНЕ ЖЕРГІЛІКТІ БАСҚАРУДЫҢ КЕЙБІР МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	15
С.Х. Бейсембекова, М.Р. Сихимбаев, Д.Р. Сихимбаева ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЖЕР ҚОЙНАУЫН ПАЙДАЛАНУДЫ МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУДІҢ БАСЫМДЫҚТАРЫ.....	21
А.Т. Бектурова, Л.М. Сембиева, А.М. Петров ҚАЗАҚСТАНДА БАНК СЕКТОРЫНДАҒЫ АУДИТ ПЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ СТАНДАРТТАРЫН ҚОЛДАНУ ТӘЖІРИБЕСІ.....	27
Д. Джамшиди, Р. Досжан, А. Сабидуллина ИСЛАМДЫҚ ФИНТЕХТІҢ ЖАҢА ТЕНДЕНЦИЯЛАРЫ: МАЛАЙЗИЯ ЖӘНЕ ОРТАЛЫҚ АЗИЯ.....	37
К.В. Кошкимбаева, Е. Оразбек ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ЖАНАМА САЛЫҚ АЛУ ЖҮЙЕСІН ЖЕТІЛДІРУ.....	44
Н.Н. Нұрмұхаметов, А.А. Апышева, А.Б. Темирова ЭКОНОМИКА МЕН БАСҚАРУДАҒЫ ЦИФРЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР ЕАЭО ЦИФРЛЫҚ КҮН ТӘРТІБІНІҢ КОНТЕКСТІНДЕГІ ҚАЗАҚСТАННЫҢ СТРАТЕГИЯЛЫҚ ДАМУ ВЕКТОРЫ РЕТІНДЕ.....	51
К.Г. Садвакасова, А.М. Нургазина, А.З. Нурмагамбетова, Г.Е. Касенова ПАНДЕМИЯ ЖАҒДАЙЫНДА ҚАЗАҚСТАННЫҢ АВИАЦИЯ САЛАСЫНЫҢ ҚАРЖЫЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІ МЕН ТҰРАҚТЫЛЫҒЫН ТАЛДАУ.....	61
Г.С. Мукина, С.Ч. Примбетова, Д.З. Айгужинова, С.К. Жетпысбаев, Н.К. Машрапов ШАҒЫН БИЗНЕСТІҢ ДАМУЫ МЕН САЛЫҚ САЛУДЫҢ ЖЕҢІЛДЕТІЛГЕН ЖҮЙЕСІНІҢ МЕМЛЕКЕТТІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӘЛЕУЕТІНЕ ӘСЕР ЕТУ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	69
Б.М. Тасыбай, С.К. Тажикенова, Г.Б. Алина, А.К. Жунусова, Ева Чеш ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ 2016-2021 ЖЫЛДАРДАҒЫ МЖӘ САЛАСЫНДАҒЫ СТРАТЕГИЯЛЫҚ ПРОБЛЕМАЛАРДЫ ТАЛДАУ.....	75
В. Шебанин, О. Довгаль, Н. Разливаева, У. Андрусив "АРАЛ ЕЛДЕРІНІҢ" ДАМУЫНА ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӨСУДІҢ ӨСЕРІ.....	83
Б.М. Шукурова, М.Г. Кайыргалиева, Ш.М. Бухарбаев, Г.Н. Актайлакова, Ғ.Е. Керімбек КӘСІПОРЫНДА ШЫҒЫНДАРДЫ БАСҚАРУДЫҢ ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУ ЖОЛДАРЫ.....	90

ПЕДАГОГИКА

Р.Т. Абдраимов, Б.С. Уалиханова, Т.А. Турмамбеков МЕКТЕПТЕГІ ФИЗИКА КУРСЫНДА "ЭЛЕКТРОДИНАМИКА" БӨЛІМІ БОЙЫНША КӘСІБИ БАҒЫТТАЛҒАН ЗЕРТХАНАЛЫҚ ЖҰМЫСТАРДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ.....	98
---	----

Ф.Б. Бабаханов, Питер Жак, Ш.С. Султанбеков, Ә.Е. Әбуов, А.С. Джумабаева АҚПАРАТТЫҚ ТЕХНОЛОГИЯ НЕГІЗІНДЕ БІЛІМ БЕРУ САПАСЫН БАСҚАРУ.....	106
М. Баймұрат, Р.Ж. Муканова, О.С. Ачкинадзе, М.К. Еркибаева, Т.А. Аубакиров ПЕДАГОГИКАЛЫҚ БАҒЫТТАҒЫ ЖОО СТУДЕНТТЕРІНЕ МЕКТЕПТЕГІ ХИМИЯ ПӘНІНІҢ ӘДІСТЕМЕСІН ОҚЫТУ.....	112
О. Васюк, С. Выговская, Е. Гулак, М. Малыш, В. Шусть СТУДЕНТТЕРДІҢ ЖАСТАР ПАТРИОТИЗМІ: ҰЙЫМДАСТЫРУ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ АСПЕКТІЛЕР.....	118
О.С. Жұбай, Т.Б. Рамазанов, А.Б. Шормақова «ЕТІС» ГРАММАТИКАЛЫҚ КОНЦЕПТІСІН КОГНИТИВТІ АСПЕКТІДЕ ОҚЫТУДАҒЫ ҰСТАНЫМДАР.....	125
А.Е. Исмагулова, Г.М. Рақышева, А.Қ. Қалымова, Р.Л. Қалимжанова ҚАЗІРГІ БІЛІМ БЕРУ ЖАҒДАЙЫНДА БОЛАШАҚ МАМАНДАРДЫ КӘСІБИ ДАЯРЛАУДЫҢ ҒЫЛЫМИ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ.....	134
Қыпшақбаева А.Қ., Давлетова А.Х., Қашқынбай Б.Б., Сақтағанов Б.К., Ергешов Е.Т. ЗАМАНАУИ КЕЗЕҢДЕ ИНФОРМАТИКА ПӘНІН АҒЫЛШЫН ТІЛІНДЕ КІРІКТІРІП ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІ.....	140
Махарова Г.С., Нуржанова С.А., Ақжолова А.Т. ШЕТ ТІЛІН ОҚЫТУДАҒЫ АУТЕНТТІК МАТЕРИАЛДАРДЫ ҚОЛДАНУДЫҢ ЛИНГВОДИДАКТИКАЛЫҚ ӘЛЕУЕТІ.....	147
С.Н. Рысқалиев, А.Б. Дошыбеков, Р.В. Кензиков, Т.Х. Алиев, А. Туксанбаев ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ МҰҒАЛІМДЕРІН КӘСІБИ ДАЯРЛАУДЫҢ ҒЫЛЫМИ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	154
А.Ж. Сапарғалиева, Д.Е. Муратбекова БАСТАУЫШ МЕКТЕП ЖАСЫНДАҒЫ БАЛАЛАРДЫҢ СӨЙЛЕУ БЕЛСЕНДІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ШАРТТАРЫ.....	162
Г. Сейдалиева, Л. Қойшығұлова, М. Сиротова, А. Бейсекұл, Э. Синтия ҚАЗІРГІ ТЕХНОЛОГИЯЛАР НЕГІЗІНДЕ КОММУНИКАТИВТІК ҚҰЗЫРЕТТІЛІК ПЕН ТАНЫМДЫҚ ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҚТЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУ.....	168
Н.Б. Сейсекеева, Я. Бирова, Ж.Н. Бисенбаева, Л.Ш. Әріпбаева, Ш.К. Тухмарова ШЕТ ТІЛДЕ КОММУНИКАТИВТІК ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТІ ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ЖАҢА БАҒЫТТАРЫ.....	173
Г.Н. Смағұлова, Б.Ү. Өтеген ЖАЛПЫ БІЛІМ БЕРЕТІН МЕКТЕПТЕРДЕ ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІН ҚҰНДЫЛЫҚТАРҒА НЕГІЗДЕП ОҚЫТУ.....	179
Е.В. Фомичова, В.Д. Шинкарук, Т.О. Олефиренко, С.В. Курбатов, Е.В. Шульга ОҚУШЫ МЕН МҰҒАЛІМНІҢ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСЫ МЕКТЕПТЕРДЕГІ ҚОРЛАУ МЕН ҚҰРБАН БОЛУ ДЕҢГЕЙІНЕ ӘСЕР ЕТЕТІН ФАКТОР РЕТІНДЕ.....	187

ФИЛОЛОГИЯ

А. Аманбаева, А. Фазылжанова

ҚАЗАҚ ЭТИКЕТІ ТЕРМИНДЕРІ: ҚАЗАҚ ЭТИКЕТІНДЕГІ ДӘСТҮРЛІ ТІРКЕСТЕРДІҢ
ФОРМУЛЬДЫЛЫҒЫ (ЖЫРАУЛАР ПОЭТИКАСЫ НЕГІЗІНДЕ).....193

Б.И. Нұрдәулетова

ҚАШАҒАН ЖЫРАУ КҮРЖІМАНҰЛЫ ТІЛІНДЕГІ РУСИЗМДЕР.....200

А. Сейдикенова, А. Бақытов, А. Абирова

РЕСМИ ҚҰЖАТТАР МЕН ЗАҢ САЛАСЫНДАҒЫ МӘТІНДЕРДІ АУДАРУДАҒЫ
СТРАТЕГИЯЛАР ЖӘНЕ АУДАРМА ҮДЕРІСІНДЕГІ КЕЗДЕСЕТІН ҚИЫНДЫҚТАР.....209

ҚҰҚЫҚТАНУ

А. Ақмамық, Д.Н. Айтжанова, М.С. Айдашев, А.Т. Ахмадиева, Г.К. Кенжетәева

ЕРКІН БӘСЕКЕЛЕСТІКТІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУДІҢ НАРЫҚТЫҚ ТЕТІКТЕРІ.....216

А.Ю. Нестеров

КӨМЕЛЕТТІК ЖАСҚА ТОЛМАҒАНДАРҒА ҚЫЛМЫСТЫҚ ЖАЗА ТАҒАЙЫНДАУДЫҢ ЖӘНЕ
БОСАТУДЫҢ ҮДЕРІСТІК ЕРЕКШЕЛІГІ: ҚЫЛМЫСТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ АСПЕКТІСІ.....221

С.Р. Семенов, Н.С. Семенов

ЕАЭО-ДА ЭКОНОМИКАЛЫҚ ИНТЕГРАЦИЯҒА НЕГІЗДЕЛГЕН АҚПАРАТТЫҚ
ҚАТЫНАСТАРДЫ ДАМУЫ.....228

ТАРИХ

Б. Гайнуллинова

ОРТАЛЫҚ ҚАЗАҚСТАННЫҢ 1926-1939 ЖЫЛДАРДАҒЫ ЭТНО-ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ
ДАМУЫ.....235

М.Қ. Жұманғалиев

«ҚЫПШАҚ» АТАУЫНЫҢ ЭТИМОЛОГИЯСЫ ТУРАЛЫ МӘСЕЛЕГЕ.....245

САЯСАТТАНУ

Б. Сагершинов, А. Әбдіраманова

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ДІН: ОТАРЛАУ МЕН КЕҢЕСТЕНДІРУ САЯСАТЫНДАҒЫ
САБАҚТАСТЫҚ.....252

Б.М. Сейидов, Р. Мирзаде

ӘЗІРБАЙЖАННЫҢ ЖАҢА КОНТИНЕНТКЕ ҚОЛ ЖЕТКІЗУ СТРАТЕГИЯСЫ.....261

СОДЕРЖАНИЕ

ЭКОНОМИКА

С.У. Абдибеков, Г.Ф. Шинет, А.А. Куралбаев АНАЛИЗ РАЗВИТИЯ И ПОДДЕРЖКИ АЛЬТЕРНАТИВ ЛИЧНОГО ПОДСОБНОГО ХОЗЯЙСТВА ЗА РУБЕЖОМ.....	6
Г.Р. Байтаева, Ж.Б. Кенжин, М.Б. Султанова, Г.М. Каппасова, А. Азимхан НЕКОТОРЫЕ ПРОБЛЕМЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО И МЕСТНОГО УПРАВЛЕНИЯ.....	15
С.Х. Бейсембекова, М.Р. Сихимбаев, Д.Р. Сихимбаева ПРИОРИТЕТЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ НЕДРОПОЛЬЗОВАНИЕМ КАЗАХСТАНА.....	21
А.Т. Бектурова, Л.М. Сембиева, А.М. Петров ПРАКТИКА ПРИМЕНЕНИЯ В КАЗАХСТАНЕ МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ АУДИТА И ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ В БАНКОВСКОМ СЕКТОРЕ.....	27
Д. Джамшиди, Р. Досжан, А. Сабиудуллина НОВЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ИСЛАМСКОГО ФИНТЕХА: МАЛАЙЗИЯ И ЦЕНТРАЛЬНАЯ АЗИЯ.....	37
К.В. Кошкимбаева, Е. Оразбек СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ КОСВЕННЫХ НАЛОГОВ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН.....	44
Н.Н. Нурмухаметов, А.А. Апышева, А.Б. Темирова ЦИФРОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ЭКОНОМИКЕ И УПРАВЛЕНИИ КАК СТРАТЕГИЧЕСКИЙ ВЕКТОР РАЗВИТИЯ КАЗАХСТАНА В КОНТЕКСТЕ ЦИФРОВОЙ ПОВЕСТКИ ЕАЭС.....	51
К.Г. Садвакасова, А.М. Нургазина, А.З. Нурмагамбетова, Г.Е. Касенова АНАЛИЗ ФИНАНСОВЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ И УСТОЙЧИВОСТИ АВИАЦИОННОЙ ОТРАСЛИ КАЗАХСТАНА В УСЛОВИЯХ ПАНДЕМИИ.....	61
Г.С. Мукина, С.Ч. Примбетова, Д.З. Айгужинова, С.К. Жетпысбаев, Н.К. Машрапов ПРОБЛЕМЫ ВЛИЯНИЯ РАЗВИТИЯ МАЛОГО БИЗНЕСА И УПРОЩЕННОЙ СИСТЕМЫ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ НА СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ ПОТЕНЦИАЛ ГОСУДАРСТВА.....	69
Б.М. Тасыбай, С.К. Тажикенова, Г.Б. Алина, А.К. Жунусова, Ева Чеш АНАЛИЗ СТРАТЕГИЧЕСКИХ ПРОБЛЕМ В СФЕРЕ ГЧП В 2016-2021 ГОДАХ В КАЗАХСТАНЕ.....	75
В. Шебанин, О. Довгаль, Н. Разлываева, У. Андрусив ВЛИЯНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА НА РАЗВИТИЕ «ОСТРОВНЫХ СТРАН».....	83
Б.М. Шукурова, М.Г. Кайыргалиева, Ш.М. Бухарбаев, Г.Н. Актайлакова, Г.Е. Керимбек ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ЗАТРАТАМИ НА ПРЕДПРИЯТИИ.....	90

ПЕДАГОГИКА

Р.Т. Абдраимов, Б.С. Уалиханова, Т.А. Турмамбеков ОРГАНИЗАЦИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНО НАПРАВЛЕННЫХ ЛАБОРАТОРНЫХ РАБОТ ПО РАЗДЕЛУ «ЭЛЕКТРОДИНАМИКА» ШКОЛЬНОГО КУРСА ФИЗИКИ.....	98
---	----

Ф.Б. Бабаханов, Питер Жак, Ш.С. Сұлтанбеков, А.Е. Абуов, А.С. Джумабаева УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОМ ОБРАЗОВАНИЯ НА ОСНОВЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ.....	106
М. Баймурат, Р.Ж. Муканова, О.С. Ачкинадзе, М.К. Еркибаева, Т.А. Аубакиров ОБУЧЕНИЕ СТУДЕНТОВ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ВУЗОВ МЕТОДИКЕ ПРЕПОДАВАНИЯ ХИМИИ В ШКОЛЕ.....	112
О. Васюк, С. Выговская, Е. Гулак, М. Малыш, В. Шусть ПАТРИОТИЗМ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ: ОРГАНИЗАЦИОННО-ПРАВОВЫЕ И СОЦИАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ.....	118
О.С. Жубай, Т.Б. Рамазанов, А.Б. Шормакова ПРИНЦИПЫ ПРЕПОДАВАНИЯ ГРАММАТИЧЕСКОГО КОНЦЕПТА «ЗАЛОГА» В КОГНИТИВНОМ АСПЕКТЕ.....	125
А.Е. Исмагулова, Г.М. Ракишева, А.К. Калымова, Р.Л. Калимжанова НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ В УСЛОВИЯХ СОВРЕМЕННОГО ОБРАЗОВАНИЯ.....	134
А.К. Кыпшакбаева, А.Х. Давлетова, Б.Б. Қашқынбай, Б.К. Сактаганов, Е.Т. Ергешов ВНЕДРЕНИЕ ИНТЕГРИРОВАННОЙ МОДЕЛИ ПРЕПОДАВАНИЯ ИНФОРМАТИКИ И АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ.....	140
Г.С. Махарова, С.А. Нуржанова, А.Т. Акжолова ЛИНГВОДИДАКТИЧЕСКИЙ ПОТЕНЦИАЛ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ АУТЕНТИЧНЫХ МАТЕРИАЛОВ В ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ.....	147
С.Н. Рысқалиев, А.Б. Дошыбеков, Р.В. Кензикаев, Т.Х. Алиев, А. Туксанбаев. НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ВОПРОСЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ УЧИТЕЛЕЙ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ.....	154
А.Ж. Сапаргалиева, Д.Е. Муратбекова ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЯ РЕЧЕВОЙ АКТИВНОСТИ У ДЕТЕЙ МЛАДШЕГО ШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА.....	162
Г. Сейдалиева, Л. Койшигулова, М. Сиротова., А. Бейсекүл, Э. Синтия ФОРМИРОВАНИЕ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ И ПОЗНАВАТЕЛЬНОГО ИНТЕРЕСА НА ОСНОВЕ СОВРЕМЕННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ.....	168
Н.Б. Сейсекеева, Я. Бирова, Ж.Н. Бисенбаева, Л.Ш. Арипбаева, Ш.К. Тухмарова НОВЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ФОРМИРОВАНИЯ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ НА ИНОСТРАННОМ ЯЗЫКЕ.....	173
Г. Смагулова, Б.У. Отеген ОБУЧЕНИЕ КАЗАХСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ НА ОСНОВЕ ЦЕННОСТЕЙ В ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ШКОЛАХ.....	179
Е.В. Фомичова, В.Д. Шинкарук, Т.О. Олефиренко, С.В. Курбатов, Е.В. Шульга ВЗАИМООТНОШЕНИЯ УЧЕНИКА И УЧИТЕЛЯ КАК ФАКТОР, ВЛИЯЮЩИЙ НА СТЕПЕНЬ БУЛЛИНГ-ВИКТИМИЗАЦИИ В ШКОЛАХ.....	187

ФИЛОЛОГИЯ

- А. Аманбаева, А. Фазылжанова**
ТЕРМИНЫ КАЗАХСКОГО ЭТИКЕТА: ФОРМУЛЬНОСТЬ ТРАДИЦИОННЫХ ВЫРАЖЕНИЙ
В КАЗАХСКОМ ЭТИКЕТЕ (НА ОСНОВЕ ПОЭТИКИ ЖЫРАУ).....193
- Б.И. Нурдаулетова**
РУСИЗМЫ В ЯЗЫКЕ КАШАГАН ЖЫРАУ КУРЖИМАНУЛЫ.....200
- А. Сейдикенова, А. Бақытов, А. Абирова**
СТРАТЕГИИ ПЕРЕВОДА ОФИЦИАЛЬНЫХ ДОКУМЕНТОВ И ЮРИДИЧЕСКИХ ТЕКСТОВ
И ВОЗНИКАЮЩИЕ ПРОБЛЕМЫ ПРИ ПРОЦЕССЕ ПЕРЕВОДА.....209

ЮРИСПРУДЕНЦИЯ

- А. Акмамык, Д.Н. Айтжанова, М.С. Айдашев, А.Т. Ахмадиева, Г.К. Кенжетева**
РЫНОЧНЫЕ МЕХАНИЗМЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ СВОБОДНОЙ КОНКУРЕНЦИИ.....216
- А.Ю. Нестеров**
ПРОЦЕССУАЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ НАЗНАЧЕНИЯ И ОСВОБОЖДЕНИЯ ОТ УГОЛОВНОГО
НАКАЗАНИЯ НЕСОВЕРШЕННОЛЕТНИХ: УГОЛОВНО-ПРОЦЕССУАЛЬНЫЙ АСПЕКТ.....221
- С.Р. Семенов, Н.С. Семенов**
РАЗВИТИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ОТНОШЕНИЙ НА ОСНОВЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ
ИНТЕГРАЦИИ В ЕАЭС.....228

ИСТОРИЯ

- Б. Гайнуллинова**
ЭТНО-ДЕМОГРАФИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ ЦЕНТРАЛЬНОГО КАЗАХСТАНА
В 1926-1939 ГОДЫ.....235
- М.К. Жумангалиев**
К ВОПРОСУ ОБ ЭТИМОЛОГИИ НАЗВАНИЙ КЫПЧАКОВ.....245

ПОЛИТОЛОГИЯ

- Б. Сатершинов, А. Абдираманова**
РЕЛИГИЯ В КАЗАХСТАНЕ: ПРЕЕМСТВЕННОСТЬ В ПОЛИТИКЕ КОЛОНИАЛИЗМА
И СОВЕТИЗАЦИИ.....252
- Б.М. Сеидов, Р.Р. Мирзаде**
СТРАТЕГИЯ ДОСТУПА АЗЕРБАЙДЖАНА К НОВЫМ КОНТИНЕНТАМ.....261

Publication Ethics and Publication Malpractice in the journals of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

[www: nauka-nanrk.kz](http://www.nauka-nanrk.kz)

ISSN 2518–1467 (Online),

ISSN 1991–3494 (Print)

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en>

Редакторы: *М.С. Ахметова, А. Ботанқызы, Р.Ж. Мрзабаева, Д.С. Аленов*

Верстка на компьютере *Г.Д. Жадырановой*

Подписано в печать 10.02.2022.

Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать - ризограф.

17,5 п.л. Тираж 300. Заказ 1.